

Sygn. akt VIII Ka 781/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Wasiluk

Protokolant: Aneta Chardziejko

przy udziale Prokuratora Marka Żendziana

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013 roku

sprawy W. D. oskarżonego z art. 178a § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 8 sierpnia 2013 roku, sygn. akt XV K 656/13;

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że w pkt II wyroku za podstawę orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia rowerów przyjmuje art. 67 § 3 k.k.

II. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia opłaty i od pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

W. D. został oskarżony o to, że:

w dniu 17 maja 2013 r. o godz. 00.00 w (...)na Al. (...)prowadził po drodze publicznej rower znajdując się w stanie nietrzeźwości, posiadając w trakcie badań na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu - 0,58 mg/dm³ i 0,57 mg/dm³, tj. o czyn z art. 178 a § 2 kk.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt XV K 656/13 na mocy art. 66 § 1 i 2 kk, 67 § 1 kk warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego W. D. na okres próby w wymiarze 2 (dwóch) lat.

Na mocy art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia rowerów na okres 1 (jednego) roku.

Na mocy art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 600 (sześćset) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem opłaty oraz obciążył go pozostałymi kosztami sądowymi w kwocie 90 (dziewięćdziesięciu) złotych.

Na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. apelację od powyższego orzeczenia na niekorzyść W. D. w części dotyczącej orzeczenia o środku probacyjnym wniósł prokurator.

W oparciu o przepis art. 427 § 1 i 2 k.p.k., 438 pkt 1 k.p.k., orzeczeniu zarzucił:

- obrazę przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 67 § 3 k.k. poprzez jego błędne niezastosowanie jako podstawy orzeczenia wobec oskarżonego W. D. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia rowerów, w sytuacji kiedy wskazanie tego przepisu jako podstawy orzeczenia tego środka karnego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie było obligatoryjne.

Podnosząc ten zarzut na zasadzie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wskazanie art. 67 § 3 k.k. jako podstawy orzeczenia wobec oskarżonego W. D. środka karnego w postaci 1 roku zakazu prowadzenia rowerów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Należy przede wszystkim stwierdzić, iż Sąd I instancji w oparciu o właściwie oceniony i przeanalizowany materiał dowodowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne co do winy oskarżonego oraz wywiódł prawidłowe wnioski co do zachowania oskarżonego. Właściwie uznał, iż wyczerpało ono znamiona występku określonego w art. 178 a § 2 kk. Nadto trafnie doszedł do przekonania, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy najwłaściwsza i najbardziej sprawiedliwa forma reakcji karnej na zaistniałe zdarzenie przestępne to warunkowe umorzenie postępowania karnego. Bez wątplenia w stosunku do oskarżonego spełnione zostały przesłanki z art. 66 § 1 i 2 kk, zwłaszcza, że wina jak i społeczna szkodliwość czynu nie były znaczne, okoliczności czynu nie budziły wątpliwości, a właściwości i warunki osobiste pozwalały przyjąć, iż w przyszłości W. D. będzie przestrzegał porządku prawnego. W. D. nigdy nie przebywał w Izbie Wytrzeźwień i prowadzi ustabilizowany tryb życia. Oskarżony nie był dotychczas karany.

Nie kwestionując zatem orzeczenia o samej zasadności warunkowego umorzenia postępowania, rodzaju i wysokości orzeczonych środków karnych, zgodzić się należy, iż zarzut apelacji oskarżyciela publicznego w pełni zasługuje na aprobatę, a Sąd I instancji dopuścił się podnoszonej przez rzecznika oskarżenia obrazy prawa materialnego. Sąd Okręgowy podzielił również sformułowany przez autora apelacji wniosek odwoławczy.

Przypomnieć należy, że obraza przepisów prawa materialnego (error iuris) może polegać na błędnej wykładni przepisu, zastosowaniu niewłaściwego przepisu lub zastosowaniu go w niewłaściwy sposób, zastosowaniu danego przepisu, mimo zakazu określonego rozstrzygania, lub niezastosowaniu normy, której stosowanie było obowiązkowe. Podzielić zatem należy tezę, że naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu (niezastosowaniu) w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 roku, V KK 89/08, OSNwSK 2008/1/1183, LEX 549359).

Przede wszystkim Sąd I-szej Instancji nieprawidłowo rozstrzygnął w zakresie podstawy prawnej orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia rowerów, stosując art. 42 § 2 k.k. Skoro bowiem Sąd uznał, iż postępowanie karne w stosunku do oskarżonego należy warunkowo umorzyć oraz że zasadnym jest orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów, winien był w podstawie prawnej wymiaru tego środka karnego wskazać art. 67 § 3 k.k. Podkreślić należy, że art. 42 § 2 k.k., jak i wszystkie inne przepisy określające podstawy stosowania kar lub środków karnych, nie mają zastosowania w wypadku warunkowego umorzenia. Natomiast w odniesieniu do tej instytucji probacyjnej art. 67 § 3 k.k. stanowi samodzielną podstawę stosowania środków karnych, w tym orzeczonego zakazu z art. 39 pkt 3 kk. Innymi słowy - jedynie ten przepis pozwala w sytuacji warunkowego umorzenia postępowania na nałożenie na sprawcę różnego rodzaju dodatkowych dolegliwości. W ocenie Sądu odwoławczego art. 67 § 3 k.k. jest bowiem w zakresie orzekania zakazu prowadzenia rowerów przepisem szczególnym w stosunku do art. 42 § 2 k.k. i wyłącza stosowanie tego ostatniego w zakresie przez siebie objętym, a więc przy warunkowym umorzeniu postępowania. Zauważyć trzeba, iż powyższe stanowisko, nie powoduje również rozbieżnych interpretacji ani w doktrynie, ani w orzecznictwie sądowym (por. chociażby postanowienie SN z dnia 29 stycznia 2002 r., I KZP 33/01, OSNKW 2002, nr 3-4, poz. 15).

Na marginesie niejako wskazać tylko należy, iż treść art. 67 § 3 k.k. jest sformułowana jasno, a wykładnia językowa jednoznacznie pozwala ustalić, że zakaz prowadzenia pojazdów w sytuacji, w której postępowanie karne zostaje warunkowo umorzone, pozostaje tu fakultatywny. Oczywistym jest przy tym, iż orzeczenie go jest natomiast ograniczone do sprawców przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji będących osobami uczestniczącymi w ruchu. Natomiast ze względu na wyraźne nawiązanie w art. 67 § 3 k.k. do art. 39 pkt 3 k.k. orzeczenie zakazu może nastąpić wyłącznie wtedy, jeśli zachodzą przesłanki z art. 42 § 1 k.k., co jednak nie uprawnia do powołania tego ostatniego przepisu w sytuacji warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Mając na uwadze powyższe koniecznym okazała się zmiana wyroku w zaskarżonej części w ten sposób, że za podstawę orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia rowerów przyjęto art. 67 § 3 k.k. Zaskarżony wyrok nie jest natomiast dotknięty innymi wadami, które powinny być brane przez Sąd odwoławczy pod uwagę z urzędu, stąd też w pozostałym zakresie utrzymano go w mocy.

Na mocy art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od opłaty i od pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, iż przemawiają za tym zasady słuszności.